

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 38/2011-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. februára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. Z., B., zastúpeného advokátom JUDr. J. C., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Cdo 201/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. Z. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. januára 2011 doručená sťažnosť Ing. P. Z., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 3 Cdo 201/2010. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 7. januára 2011.

Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 11 C 442/2005 zo 14. novembra 2007 bola sťažovateľovi priznaná žalovaná suma 47 272,20 Sk spolu s prísl. Uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 75/2008 z 29. októbra 2008 bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Ďalším rozsudkom okresného súdu č. k. 11 C 442/2005-184 z 21. októbra 2009 (rešpektujúcim právny názor krajského súdu) bola žaloba sťažovateľa zamietnutá v celom rozsahu. Následným rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Co 15/2010 zo 14. apríla 2010 bol rozsudok okresného súdu potvrdený. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku a zdôvodnil ho aj ustanovením § 241 ods. 2 písm. b) v spojení s ustanovením § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku tým, že odôvodnenie rozsudku krajského súdu je nedostatočné a zmätočné. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 201/2010 z 28. októbra 2010 bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté, pretože podľa názoru najvyššieho súdu nebolo prípustné. Uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľovi doručené 12. novembra 2010.

Napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru. Porušenie týchto práv vidí sťažovateľ v tom, že najvyšší súd dospel k nesprávnemu právnemu záveru, ktorý nebol nijako zdôvodnený, ale aj v tom, že dovolanie považoval za neprípustné.

Sťažovateľ sa v konaní domáhal vyplatenia dlžného nájomného od subjektu, s ktorým mal uzavretú riadnu nájomnú zmluvu. Okresný súd považoval nárok sťažovateľa za dôvodný, pričom logicky a správne odôvodnil aj vecnú pasívnu legitimáciu žalovaného subjektu. Krajský súd však rozsudok okresného súdu zrušil s tým, že tento sa má opätovne zaoberať otázkou vecnej pasívnej legitimácie žalovaného subjektu. Svoj právny názor však nijako neodôvodnil. Následne vydal okresný súd rozsudok, ktorým sťažovateľov nárok zamietol pre nedostatok vecnej pasívnej legitimácie žalovaného subjektu. Paradoxne však ostal pri svojom pôvodnom názore a zmenu rozhodnutia odôvodnil iba právnym názorom krajského súdu, ktorým je viazaný. Vznikla situácia, keď výrok rozsudku a jeho odôvodnenie boli v zjavnom protiklade. Krajský súd nový rozsudok okresného súdu potvrdil bez akéhokoľvek vysvetlenia rozporuplnosti odôvodnenia. Neexistencia náležitého

odôvodnenia rozsudkov súdov nižšieho stupňa bola hlavným dôvodom dovolania. Najvyšší súd sa však touto námietkou vôbec nezaoberal a iba stručne skonštatoval, že odôvodnenie krajského súdu je dostatočné. Za takýchto okolností je nepochybné, že všeobecné súdy zamietnutie žaloby vôbec nezdôvodnili.

V súvislosti s namietaným nesprávnym vyhodnotením prípustnosti dovolania sťažovateľ uvádza, že s prihliadnutím na existujúcu judikatúru (ktorú konkrétne cituje) je presvedčený, že posúdenie otázky prípustnosti jeho dovolania patrí v tomto špecifickom prípade do právomoci ústavného súdu. Poukazuje na zmenu zákonnej úpravy prípustnosti dovolania v súvislosti so skutočnosťou, že do 31. augusta 2005 bolo dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd potvrdil rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté inak než v skoršom rozsudku, pretože súd prvého stupňa bol viazaný právnym názorom súdu, ktorý skoršie rozhodnutie zrušil. Neprípustnosť dovolania v danom prípade by bola v zjavnom rozpore so zásadou dvojinštančnosti konania. Nemožno súhlasiť s názorom, podľa ktorého ak okresný súd zmení svoj pôvodný rozsudok iba na základe právneho názoru krajského súdu a krajský súd nový rozsudok okresného súdu bez akéhokoľvek odôvodnenia potvrdí, neexistuje už možnosť dovolania proti takémuto potvrdzujúcemu rozsudku. Ustanovenie § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku jasne uvádza, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Nedostatočné odôvodnenie rozsudku je procesnou vadou konania, ktorá má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka konania. Sťažovateľ si nevie predstaviť, ako mohol najvyšší súd dospieť k záveru, že odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov nižšieho stupňa bolo dostatočné.

Sťažovateľ navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 3 Cdo 201/2010 s tým, aby bolo uznesenie z 28. októbra 2010 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Domáha sa tiež primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 3 296,54 €, ako aj náhrady trov konania.

Z rozsudku okresného súdu č. k. 11 C 442/05-184 z 21. októbra 2009 vyplýva, že žaloba sťažovateľa bola zamietnutá. Podľa názoru okresného súdu sťažovateľ od januára 2001 neposkytoval žalovanému subjektu žiadne plnenia spojené s užívaním nebytových priestorov špecifikovaných v nájomnej zmluve, pretože žalovaný subjekt tieto priestory fakticky neužíval. Užíval ich totiž iný subjekt. Keďže žalovaný subjekt nebol od roku 2001 nositeľom povinností, splnenia ktorých sa sťažovateľ domáhal, nevznikla mu ani povinnosť požadovanú sumu zaplatiť.

Z rozsudku krajského súdu č. k. 2 Co 15/2010-221 zo 14. apríla 2010 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu. Podľa názoru krajského súdu v podanom odvolaní sťažovateľ namietal posúdenie procesnej otázky, či je označenie žalovaného subjektu správne, a teda či je vecne pasívne legitimovaný. Označenie účastníka konania nebolo v priebehu konania namietané. Žalovaný je označený všetkými požadovanými atribútmi. Nie je potrebné skúmať procesnú otázku a označenie účastníka konania pri skúmaní, či je žalovaný subjekt v danej veci vecne legitimovaný. Vecná legitimácia vyplýva totiž z hmotného práva, a nie z procesnoprávných predpisov. Pri skúmaní veci z hmotnoprávneho hľadiska je podstatné, že sťažovateľ nepreukázal, že by ním označený žalovaný subjekt nebytové priestory v rozhodnom čase užíval.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 201/2010, 3 Cdo 202/2010 z 28. októbra 2010 vyplýva, že ním bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu. Podľa názoru najvyššieho súdu v danom prípade prichádza do úvahy prípustnosť dovolania iba podľa ustanovenia § 237 Občianskeho súdneho poriadku, keďže ide o potvrdzujúci rozsudok krajského súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 ods. 1 a 3 Občianskeho súdneho poriadku. Vady konania v zmysle § 237 písm. a) až e) a g) Občianskeho súdneho poriadku v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti bolo potrebné osobitne sa zaoberať otázkou, či krajský súd svojím postupom neodňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom [§ 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku] sa rozumie taký závadný postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania. Takúto

procesnú vadu však najvyšší súd nezistil. Vada nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe (pri inak správnom rozhodnutí) nemusí disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu ústavou chránených práv. Vzhľadom na námietky sťažovateľa bolo potrebné vyriešiť otázku, či prípadné nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu zakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku alebo či má za následok iba procesnú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Vychádzajúc z odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších stupňov v danej veci treba dospieť k záveru, že právo sťažovateľa na riadne odôvodnenie rozsudku porušené nebolo. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu obsahuje nielen stručné zhrnutie odvolacích námietok, ale aj spôsob, ako sa s nimi krajský súd vysporiadal. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu je judikatúrou najvyššieho súdu považovaná za dôsledok a vonkajší prejav tzv. inej procesnej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku (teda nie vady konania v zmysle § 237 Občianskeho súdneho poriadku), ktorá je síce relevantným dovolacím dôvodom (ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci), sama osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá, keďže nie je procesnou vadou so znakmi uvedenými v § 237 Občianskeho súdneho poriadku. Nemožno súhlasiť s názorom sťažovateľa, podľa ktorého odňať možnosť konať pred súdmi prichádza do úvahy aj nesprávnym právnym posúdením veci, keďže ustanovenie § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku odňatie možnosti účastníka konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu, a nie s právnym hodnotením veci v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením veci súd vo všeobecnosti účastníkovi neodníma možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorý možno úspešne uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, avšak samo osebe nezakladá zmatečnosť rozhodnutia, a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy, alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že v danom prípade mohlo byť dovolanie prípustné iba podľa § 237 Občianskeho súdneho poriadku, keďže išlo o potvrdzujúci rozsudok krajského súdu, proti ktorému v zásade nie je dovolanie prípustné okrem niektorých špecifických prípadov definovaných v ustanovení § 238 Občianskeho súdneho poriadku.

Pre lepšie pochopenie veci treba konštatovať, že prípustnosť dovolania podľa § 237 Občianskeho súdneho poriadku je podľa ustáleného výkladu najvyššieho súdu konštruovaná

tak, že dovolanie podané podľa tohto ustanovenia sa považuje za prípustné len vtedy, ak 1. dovolateľ v ňom tvrdí existenciu niektorej z vád uvedených pod písmenom a) až g) a 2. najvyšší súd považuje vytýkanú vadu za danú, resp. preukázanú. Inak povedané, hoci je v dovolaní tvrdená existencia niektorej z uvedených vád, pokiaľ nie je v skutočnosti daná, považuje sa dovolanie nie za nedôvodné, ale za neprípustné.

V danom prípade sťažovateľ v podanom dovolaní namietal, že postupom krajského súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku tým, že rozsudok krajského súdu nebol dostatočným a zákonu zodpovedajúcim spôsobom zdôvodnený. Najvyšší súd dospel primárne k záveru, že prípadné nedostatky odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu nemožno podradiť pod ustanovenie § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, teda že táto vada neznamená odňatie možnosti konať pred súdom. Najvyšší súd je toho názoru, že nedostatočné odôvodnenie treba považovať za inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku za predpokladu, že malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takáto iná vada konania však sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania. Najvyšší súd alternatívne dospel aj k záveru, podľa ktorého rozsudky všeobecných súdov boli dostatočným spôsobom odôvodnené, čo (inak povedané) znamená, že uplatnená námietka sťažovateľa vecne nie je dôvodná.

Podľa názoru ústavného súdu treba závery najvyššieho súdu považovať za ústavne konformné a v nijakom prípade ich nemožno hodnotiť ako arbitrárne či zjavne neodôvodnené.

Hoci (ako sa zdá) nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu jednotné posudzovanie otázky, či nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, a tým jeho nepreskúmateľnosť treba považovať iba za inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku alebo za odňatie možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (na rozdiel od judikátov citovaných najvyšším súdom podľa uznesenia sp. zn. 5 Cdo 210/2009 „... *nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu je... vadou konania, ktorou sa odníma účastníkovi možnosť riadne konať pred súdom, pričom existencia tejto vady zakladá dôvodnosť dovolania a jej dôsledkom je*

vo všeobecnosti zrušenie rozhodnutia vydaného v konaní ňou postihnutom.“), podstatné je, že tak rozsudok okresného súdu, ako aj rozsudok krajského súdu dostatočne jasným a zrozumiteľným spôsobom vysvetľujú, prečo bolo potrebné považovať žalobu sťažovateľa za nedôvodnú. Z odôvodnenia je nepochybné, že podľa názoru všeobecných súdov mal sťažovateľ nárok požadovať odplatu za užívanie svojich nehnuteľností nie od žalovaného subjektu, ale od iného subjektu, ktorý nehnuteľnosti v kritickom období reálne užíval. Z tohto dôvodu všeobecné súdy nepovažovali žalovaný subjekt za vecne pasívne legitimovaný.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že aj keby nedostatky odôvodnenia rozsudku zakladali prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, muselo by sa dovolanie považovať za neprípustné preto, lebo uplatnená námietka nedostatočného odôvodnenia rozsudku vecne neobstojí.

Ústavný súd nemohol na základe podanej sťažnosti skúmať správnosť meritórneho právneho názoru okresného súdu a krajského súdu o nedostatku vecnej pasívnej legitimácie žalovaného subjektu, pretože sťažovateľ proti konaniu vedenému krajským súdom a proti jeho rozsudku nepodal sťažnosť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. februára 2011